

HÓSEÁS KÖNYVE

- Szabó Sándor -

Mikor íródott, ki írhatta, milyen történelmi helyzetben?

- **Hóseás** könyve a héber könyvek rendje szerint a tizenkét próféta könyveinek gyűjteménye élén áll (ezt a latin "Vulgata" szerint vettük át), mint pedig a régi görög verzió, a "Septuaginta" rendje szerint.
- **Hóseás** bizonyára a legrégebbi az író próféták közül - vagyis akiknek neve egy bizonyos könyvhöz kapcsolódik -, valamivel korábbi, mint Ámos próféta.
- **Hóseás** az Északi Királyságban élt és szólt, amit Izraelnek nevez (vagy Jákobnak, 12,3); gyakran Efraimnak, 4,17., a VIII. század harmadik negyedében.
- **A könyv** első verse egyetlen izraeli királyt nevez meg, Jeroboámot, Joás fiát. Ez a II. Jeroboám, a második e néven, hosszan és sikeresen uralkodott, de utolsó előtti királya volt Jehu dinasztíájának, amelynek közeli kihalását Hóseás bejelenti 1,4.
- **A 2Kir**, 14,23-17,23-ig, feljegyzéseket tartalmaz azokra az uralmakra vonatkozóan, amelyek alatt Hóseás tevékenysége folytatódik.

Hós.12,4.

Akkor ezt mondta neki az ÚR: Nevezd el Jezréelnek, mert már csak egy kis idő, és megbüntetem Jéhú házát a jezréeli vérontás miatt, és véget vetek Izrael háza királyságának.

- **Zakariást**, II. Jeroboám fiát hat havi uralkodása után meggyilkolták, de Sallum, a trónbitorló, csak egy hónapot ért meg Szamariában, mivel őt is megölte Menahém. Ő hosszabb ideig uralkodott és fia, Pekachja követte, de kétévi uralom után megölték.
- **Pekacht**, az új trónbitorlót Hósea öli meg néhány évvel később, akinek neve azonos a prófétáéval és aki Izrael utolsó királya. Három esztendei ostrom után Szamariának az asszírok általi elfoglalása (721-ben, vagy 722-ben), az Északi Királyság végleges pusztulását jelenti.
- **Egyébként** a könyv első verse Júdea Déli Királyságának több királyát említi meg, akik Izrael dinasztikus összeomlásának tanúi, egy utolsót név szerint megemlít, Hiszkiját, aki Szamaria legyőzése után is uralkodott. Hóseás könyvében egyébként, főként a 7. fejezetben, bizonyos utalások találhatók arra a zavaros időszakra, ami a II. Jerobeám uralmát követte és a forradalmakra, amelyek kísérték.

- **A könyv elején** elhelyezkedő kronologikus utalások tehát későbbiek, mint az Északi Királyság megsemmisítő vége. Nincs döntő bizonyíték arra, hogy Hóseás maga tanúja volt Szamaria bukásának, utalásai valószínűleg egy júdeai szerkesztő műve, amikor Hóseás beszédeit összegyűjtötték, hogy könyvet formáljanak belőlük. Ha elhallgatták azok nevét, akik II. Jerobeám után Izrael felett uralkodtak, ez a próféta által közvetített, az Úr nevében hangoztatott ítéletet sugározza: királyokat választottak nélkülem (8,4). Ezek bitorlók, nem törvényes királyok, akiknek neve megérdemli, hogy elmerüljön a múltba.

Mi volt a könyv megírásának eredeti célja?

- **Az Északi** Királyság ingatag politikai helyzete hasonló a külső politikai helyzet bizonytalanságához.
- **Asszíria** a Közel-Kelet elsődleges hatalmává fejlődik. III. Tiglath-Pilézer és utódai, V. Salmanassar és II. Szargon kénytelenek hadműveleteket vezetni nyugaton: Szíria arámi királyságai, Fönícia városai, Izrael birodalma és a filiszteus városok ennek a terjeszkedésnek következményeit szenvedik el.
- **Júda** királyságát nem kímélik meg teljesen (de Izajás könyvének legrégebbi jóslataiban, amelyek észlelhetően egyidejűek Hóseáséival, megtalálható ennek a visszhangja), de több mint egy évszázaddal túléli ellenséges északi testvérnépét.
- **Ebben** az időszakban a másik nagyhatalom a Közel-Keleten Egyiptom, már legyengült, de állandó zavarokat kelt az Asszíria által leigázott tartományokban. Hóseás könyvében láthatjuk Efraim-Izraelt állandó ingadozásban a két nagyhatalom között

Hós.7,11.

Olyan lett Efraim, mint az együgyű, esztelen galamb! Egyiptomhoz kiáltanak, Asszíriába járnak.

- **Olyan** játszmába bonyolódva, amelynek tragikus kimenetele nem kerüli el a próféta látását: ez rövid időn belül az asszír hatalom általi, szökőárhoz hasonló megsemmisítésére vezet, elnyomással, az elit réteg elhurcolásával. Olyan politikával, amellyel a hódítók a leigázott országos végleges behódolását biztosíthatják

Hós.8.8.

Elpusztítják Izraelt! Olyan a népek között, mint egy értéktelen tárgy.

- **A kül- és belpolitika** nem egyedüli tárgya a próféta bírálatának és Isten nevében kiadott ítéleteinek. Izraelt mélységes erkölcsi romlással vádolja, (4,1-2; 6,7-10; 7,1), a szociális igazságosság teljes hiányával, az elit réteg felelősségérzetének elhanyagolásával.
- **A vallási hűtlenségben** látja elsősorban az összes romlás gyökerét és a szerencsétlenségek okát. Hóseás nem az első próféta Izraelben, aki a vallási kompromisszumok ellen emeli fel szavát, aki visszaköveteli az Úr parancsa szerinti tisztaságot és kizárólagosságot, mert ő volt az, aki kihozta Izraelt Egyiptomból és Ő nem tűr osztozást.
- **De talán** a helyzet, amivel a próféta szembesül nem olyan egyértelmű, a behódolás álcázottabb és mégis veszedelmesebb, mint amilyen például Illés idejében volt (1Kir 18).

A legerősebb csábítást Kánaán istenei jelentették

- **Vonzó volt** ezeket elfogadni, nem okvetlenül az Úr helyett, hanem mellette. Ezek a helyi istenek a paraszti élet mindennapi szükségleteire specializálódtak: a természeti erők istenei voltak, az esőké, a viharoké, a föld termékenységeé.
- **Úgy gondolták**, hogy nem hagyják el az atyák Istenét, de megszerzik maguknak a helyi istenek kegyeit is, minden eshetőségre.
- **Ezt a vallási kompromisszumot** megkönnyítette az a tény is, hogy a nép egy részére ez csupán visszatérés volt régi gyakorlatukra, amit többé, vagy kevésbé elhagytak a Sichernél kötött szövetségkor (Józs 24). A magaslati helyek csábításával (4,12-13) Hóseás szembeállítja azt a hódítást, amit az Úr fog végezni a népéért, 2,16-25.
- **A próféta** messzire megy el: visszafordítja a kánaáni vallás résztvevői ellen saját érveiket. Nem az Úr maga az, és nem a kánaáni istenek, aki népe számára a föld termékenységet biztosítja (2,7-11; 23-25; 14,6-9).

Tartalmi áttekintés

- **A próféta** saját életében képletesen magára vállalja az Úr és hűtlen népe közötti viszonyt. Mondhatni Isten helyébe állítja magát, átéli azt, amit az Úr érezhet.
- **Hóseás** könyvében szembetűnő, hogy az Úr legtöbbször első személyben beszél. Hóseás házassága (a könyv első három fejezete), mindig is a szentírás-értelmezés legvitatottabb pontjai közé tartozott.
- **Hóseás gyermekeinek** neve jelképes, de nem ez az eset Gomernél. Ha azonban tisztán elképzelésről van szó, akkor elsősorban Hóseás feleségénél mutatkozott volna meg, egészen a nevéig, az allegória. Hóseás házassága jelkép.
- **Ez prófétai cselekedet**, ugyanúgy, mint a próféták által véghezvitt más cselekedetek (lásd Iz 20,1; ApCsel 21,10-14), amiknek jelentését saját maguk adják meg. Hóseásnál az egész könyv kommentár az 1-3 fejezetek prófétai cselekedeteihez.
- **Sokat vitatkoztak** azon, hogy az Hóseás 3. egy házasságról beszél-e, más asszonnyal mint Gomer. Valószínűbb, hogy Hóseás 3. még Gomerre vonatkozik.
- **Láthatjuk benne Hóseás szeretetének elmélyülését Gomer iránt, vagyis az Úr szeretetét népe iránt.** Hóseás tud Gomer hűtlenségéről, elég kétségbeejtő az.
- **A szokatlan kifejezés**, "parázna nő" már jelképes. Valószínű azonban, hogy Gomer olyan nő volt, aki kapcsolatban állt a kánaáni eredetű termékenységi kultusszal és részt vett a szertartásaikon (ezt sugallják a 2,4-15; 4,13-14 versek). Ilyen nőt feleségül venni már örülség volt, ugyanolyan, mint az Úr szeretete népe iránt.
- **Őt újra visszavenni** és ragaszkodni hozzá olyan szeretettel, ami nem talált viszonzásra, rendkívüli elmélyült érzelemről tanúskodik. Csupán a teljes elhagyatottság megpróbáltatása - férjével való kapcsolatra vonatkozóan is - vezetheti el Gomert a meggondolásra és megtérésre. Csakis a minden javaiktól való teljes megfosztás megpróbáltatása - beleértve az Istennel való kapcsolatukat - vezetheti el Izraelt a magába szállásra és Istenhez való visszatéréshez. Hóseás 3. kinyilvánítja Hóseás ragaszkodását Gomerhez, hűtlenségében is.
- **És az Úr ragaszkodását** népéhez, egészen bűnében is, bűne ellenére, amiből nem képes kilábolni: egyedül Istennek iránta való szeretete szabadíthatja meg.
- **Hóseás** házasságának szertelen kalandja olyan tapasztalatot közvetít, ami megérteti az emberekkel Isten szeretetének mélységét. Ezt az idők teljességében a keresztény hit számára Pál apostol így fejezi ki:

Róm 5,6-8

"Amikor még erőtlenekek voltunk, Krisztus erre alkalmas időben meghalt a bűnösökért, noha az igazért is alig hal meg valaki; legföljebb jó emberért vállalják a halált."

- **Amikor Hóseás** Gomert úgy szerette amilyen volt, megértette és ki tudta fejezni az Úr szeretetét népe iránt, aki szerette azt úgy, amilyen volt. Ezért van, hogy Hóseás könyvében a szeretet felülmúlja a felháborodást és a haragot.

Izrael Istene és a Baálok

- **Hóseás** az Úrnak és egyedül az Úr számára, követeli azokat a kiváltságokat, amik - úgy vélték - Kánaán istenének járnak. Szigorú hajthatatlansággal fordul szembe e vallás jelképeivel és szóhasználatával - nem pusztán vallási gyakorlataival.
- **Ezzel szemben** elnézést nem tűrően kárhoztat egy általánossá vált szokást: a baál szó, ami urat jelentett, egyik kánaáni isten neve volt; ez volt az a név is, amellyel az asszony urát nevezhette; végül Izraelben felvették azt a szokást, hogy használják az 'Úr Isten' megnevezésére is. Hóseás azt akarja, hogy baál nevét ne is ejtsék ki többé.

Hós.2,19.

Kiveszem szájából a Baálok nevét, nem emlegetik többé nevüket.

- **Nemcsak** amikor más isteneket jelölnék meg, hanem amikor az Úr megjelölésére használják (2,18). Valószínűleg hasonló a helyzet az ábrázolások, bálványok teljes elítélésekor. Ezekben nem kifejezetten egy istenséget lehetett látni, hanem annak jelképét: így az Észak szentélyeinek fiatal bikái (amiket Hóseás gúnyból marháknak nevez), jelképek voltak számára, nem pedig az istenség ábrázolása.
- **Ismertek Kánaánból** istenség-ábrázolások emberi alakkal, amelyek egy állatalakon állnak, ezek csak az istenség tartóját képezték, aki maga láthatatlan. Azt hitték, hogy egyidejűleg kifejezik tiszteletüket az Úr természetfeletti voltának és az emberekhez olyan vallási nyelven szólnak, amit képesek voltak megérteni, amikor olyan jelképeket használtak, amik ismerősek voltak nekik.
- **Amikor** azonban a próféta ezen a ponton hajthatatlanságot gyakorol, ez azért van, mert ez a gyakorlat bizonyult a kompromisszumokhoz vezető útnak.
- **Hóseásnak** ezt a magatartását hasonlítani lehet Pál apostol álláspontjához az áldozatul felajánlott hússal kapcsolatban, (Kol 8-10. Ez a magatartás szöges ellentétben van azzal, amit a próféta más helyen tanúsít, mivel az Urat úgy mutatja be, mint az igazi Istent, akitől a föld termékenységét lehet várni, de ezt rejtetten, óvatosan teszi.

Hós.14,9.

Efrainnak semmi köze többé a bálványokhoz. Én meghallgatom, és törődöm vele. Olyan vagyok, mint a zöldellő ciprus, tőlem kapod gyümölcsödöt.

- **Ügyel**, hogy ne tegye meg az Urat a természeti erők hatalmává, amelyek természetes változásait viszont tiszteletben tartja (lásd a 2,12-24 verseket). Minden esetre az ellentét nem jelent ellentmondást.
- **Hóseásnak** nem szándéka az Urat kivonni az emberek vallási elképzeléseiből és szóhasználatából, de azt akarja, hogy a vallás mentes legyen minden megalkuvástól.
- **Ezért van**, hogy a próféta állandóan vitába száll a külső vallásokkal, azok gyakorlatának áldozataival és szertartásaival. Nemcsak a kétes gyakorlatokról van szó

- (4,12-14), hanem a leghagyományosabbakról és a legismertebbekről.
- **Amit elítél** az nem annyira az áldozat és szertartás magában véve, hanem a szellem, aminek alapján ezt a vallást gyakorolják, ami áll ezek mögött a vallásos rítusok és szertartások mögött.
- **Az Úr** nem hagyja magát megcsalni a kegyesség olyan kinyilvánításaival, amelyek abban a pillanatban őszinték lehetnek, de nem jelentenek elkötelezettséget az életre. Valódi megbánás jeleire vár és a szeretet bizonyítására, amely az élet cselekedeteiből árad.
- **Itt Hóseás** túlmegy a negatív vitatkozáson: "Meggyógyítom hűtlenségüket" (14,5): nem egyedül Isten az, aki a bűnös embernek megadja, hogy végre élhesse a szeretetnek a valóságát?
- **A 2,20-22 vers** kinyilvánítja, hogy az igazságossághoz és a régi szövetségen alapuló joghoz az Úr hozzáadja a szeretetet és gyöngédséget, maga és népe között újfajta viszonyt alakít ki bensőséges hűséggel és igazsággal, amit itt a szerelem intimitása juttat kifejezésre. Jeremiás, aki sokat köszönhet Hóseásnak, azt mondja, hogy ez egy új szövetség és ennek bevezetésére Isten kicseréli az emberek szívét (31,31-34).

Hóseás könyve igen sötét időszakot idéz fel

- **Az erkölcsi** és szociális helyzet leromlott; a vallási helyzetben eluralkodik a hűtlenség; a politikai helyzet világosan látó szemlélő számára kétségbeejtő. A próféta üzenete telve van szemrehányásokkal és fenyegetésekkel.
- **De újra** találkozunk azzal az ellentéttel, amelyre fel kell figyelni: Hóseás üzenetének mélyén a gyengédség és **remény szavai** tűnnek fel. A történelem körülményei, az emberek magatartása sötét képet mutatnak. De az Isten nevében közvetített intések váratlanul helyt adnak olyan szeretet kiáradásának, amit semmi nem rendít meg, mert, amint kezdeményező volt.

Hós.9.10.

A pusztában olyannak találtam Izráelt, mint a szőlőfürtöt. Őseitekre úgy néztem, mint a fügefa első termésére. De Baal-Peórhoz értek, és gyalázatra vetemedtek. Olyan förtelmessé lettek, mint akit szerettek.

- **Övé** lesz a végső szó is: nemcsak legyőzi a haragot, 11,6-9, de még a bűnt is eltörli.

Hós. 14,5.

Kigyógyítom őket a hűtlenségből, szívből szeretni fogom őket, mert elfordult róluk haragom.

- **A könyv** csodálatos ígérettel fejeződik be, egyes jelek ennek a gyűjteménynek valamiféle összeszerkesztésére utalnak, de nem könnyű felfedezni bizonyos tervszerűséget.
- **Ténylegesen** jóslatok és meghatározott körülmények között elhangzott szónoklatok gyűjteményéről van szó, amikből csupán néhányat sikerül pontosítani.
- **Az első fejezetek** közel jövőre helyezik Jéhu dinasztiajának végét; ezek a próféta működésének kezdetén keletkeztek, valószínűleg II. Jerobeám idejében.
- **Az 5. fejezet** második része háborúra céloz (amelyet "szíriai-efraimita" háborúnak neveztek), amelyek során Júda északon megnövekedett, Izrael kárára, (lásd 5,10.)
- **A könyv vége** Szamaria pusztulását mutatja be, mint küszöbön álló, de még be nem

- teljesedett eseményt (13,9-14,1).
- **Ezen** a kronologikus kereten belül, ami a VIII. század harmadik negyedének felel meg, számtalan célzást találunk Izrael ingadozó politikai lépéseire Egyiptom és AsszírIA között. Vádbeszédeket a belső intrikák ellen, amelyek folyamatosan megrendítik a dinasztikus utódlást, a könyv egészét ugyanerre az időszakra helyezik.
- **A jóslatok** nagy része az erkölcsi és vallási helyzetre vonatkozik és az általános benyomás az, mintá ugyanazokat a témákat ismételné állandóan.
- **Majdnem** lehetetlen megállapítani Hóseás szerepét szavainak írásba foglalása terén. Megfigyelhetjük, hogy az első három fejezet hangvétele sokkal személyesebb, mint a könyv többi részéé, valószínű tehát, hogy itt Hóseástól eredő részletekről van szó.
- **Bármi** is volt házasságának tapasztalata (pontosabban, a 3. fejezet második házasságára vonatkozik-e, vagy ellenkezőleg az első kaland újratekzésére), sokkal fontosabb tudomásul venni, hogy mindezt nem önmagáért hozza tudomásunkra, nem Hóseás és hűtlen felesége közötti ügyet ismerteti, hanem szimbólum, amely az **Úr és az általa kiválasztott nép közötti viszonyra vonatkozik**.
- **A könyv** legelső versét minden valószínűség szerint Júdeában írták, Szamaria bukása után. A könyv többi részében is folyamatosan vannak jelen a júdeai szerkesztésre utaló jelek.
- A könyv utolsó verse, ami visszapillantás a próféta üzenet egészére, ahogyan az írásban megörökítésre került, valószínűleg szintén egy szerkesztő műve.
- **Bár** valószínűleg Hóseásnak kis része volt szavainak írásba foglalásában, hűségesen adták azokat vissza. Stílusa szenvedélyes, heves, nyelvezete erőteljes és hangzatos.
- **Mondatai** szándékosan rövidek és ritmusosak, de kifejezésének tömörsége, a rövidítések, a koordináció hiánya, mindaz ami hozzájárul ahhoz, hogy elbűvölő költeményként hasson Hóseás könyvét egyik legnehezebb héber Oszövetségi olvasmánnyá teszi.

Hóseás könyve mély hatást gyakorolt az egész Bibliára

- **Kétség kívül Jeremiás** az, az Ószövetségben akire leginkább hatott. Átvette a pusztában vándorlás témáját (lásd Jer 2,2-3.), pontosította az új szövetségét.
- **Hóseás** könyvének legnagyobb sikere az a kép volt, amit házasságról fest, minden velejárójával: a hűtlenséggel, házasságtöréssel, prostitúcióval, amivel megvilágította a viszonyt **Isten és az Ő népe között**.
- **Megtaláljuk ezt** Jeremiásnál (2,23-24; 3,1; 30,14; 31,22), Ezékielnél (Ez.16 és 23), Izajás könyvének második részében (Ézs.50,1; 54,4-7; 62,4-5) és kulcs az Énekek Énekének értelmezéséhez.
- **Mindenesetre** az Újszövetség a házasság képével jelképezi Krisztusnak és az Egyháznak egységét, ugyanúgy, amint az Ószövetségben jelképezte az Úr és népe közötti egységet (Mk 2,19-20; Ef 5,25.).

Isten szeretetének teológiája

- **Az Újszövetség** tizenhétyszer idézi Hóseás könyvét, de hatását nem csupán ugyanazon képek visszatérésével és a kifejezett hivatkozások számával lehet lemérni. Hóseás könyvének teológiája **Isten szeretetének teológiája**.
- **Ez a szeretet** az apának fia iránti gondoskodásának és gyengéd szeretetének képében fejeződik ki. Mivel Hóseás merészelte kimondani, mi is utána mondhatjuk: **az Úr**

szenvedélyes Isten, szól vágyáról, csalódottságáról, felháborodásáról, haragjáról - de gyengédségéről is, amely mindig az erősebb, mivel az utolsó szó nem a haragé és a megtorlásé, de az elkerülhetetlenné vált megpróbáltatásokon túl a hűségben megmaradó boldog egyesülésé.

- Ez tehát olyan gyengédség, amely teljes ellentéte a gyengeségnek: **ez Isten ereje, amely képes az emberi szívet megváltoztatni és bűnnek még az emlékét is eltüntetni**. Mindezen túl, Isten nem is várja meg a bűnös megtérését, hanem eléje siet. Így Hóseás könyve a teológia legmélyéig jut el, mert amikor Isten gyengédségét idézi fel, Istent idézi fel valóságában: **Ő a szeretet**, ha nem is fejezi ki szóval, olyan világosan, mint János, felidézése Hóseás könyvében ugyanolyan értelmű.
- **Hóseás** könyve ma is és a múltban is **Istennek** népéhez, **Egyházához intézett szava**. Az utolsó vers felszólítja az olvasót, hogy figyeljen Isten szavának mindenkori érvényességére: "Aki bölcs, értse meg ezeket! Aki értelmes, lássa be ezt mind!", vagy, ahogyan Jézus mondja: "Akinek füle van, hallja meg..."
- **Mindazok** számára, akik felnyitják e könyvet, Isten szavát közvetítik. Népe, Egyháza számára az Úr ma is Hóseáson keresztül a szemrehányás és gyengédség, a szigor és szeretet szavait intézi.
- **Isten** szeretetének igénye van: tartsatok távol magatoktól mindenféle igazságtalanságot, tartózkodjatok a bálványok csábításaitól: ez az igény teljes, nem tűr megalkuvást.
- Isten egyedül kíván az emberek szívében lenni, ez azért van, mert ténylegesen Ő egyedül van, a bálványok semmik..
- **Egyedül az Úrtól ered a boldogság és az élet.**

Hós.14,6-10.

Harmat leszek Izráelnek: virágozik majd, mint a lilium, gyökeret ver, mint a Libánon fái. Ágai szétterülnek, ékes lesz, mint az olajfa, és illatos, mint a Libánon. Újra Isten oltalmában fognak élni, gabonát termesztenek, virágoznak, mint a szőlő, híresek lesznek, mint a libánoni bor. Efraimnak semmi köze többé a bálványokhoz. Én meghallgatom, és törődöm vele. Olyan vagyok, mint a zöldellő ciprus, tőlem kapod gyümölcsödöt. Aki bölcs, belátja ezeket, aki értelmes, az megérti. Mert egyenesek az ÚR útjai, az igazak járnak rajtuk, a vétkesek elbuknak rajtuk.

- **E szavakkal fejeződik be** Hóseás könyve, olyan szóval, ami a hit reményét alapozza meg.
- **Hóseás könyve** természetesen nem foglalja magában a teljes bibliai kinyilatkoztatást, de olyan messzire és mélyre jut el, hogy ma is, olvasásakor felcsillan a remény és Isten népe kénytelen magába szállni, hogy hitének milyenségét felmérje.

A bibliai kijelentésben milyen szerepet tölt be?

- **Az Újszövetség a házasság képével** jelképezi Krisztusnak és az Egyháznak egységét, ugyanúgy, amint az Ószövetségben jelképezte az Úr és népe közötti egységet
- **Hóseás** legnagyobb sikere az a kép volt, amit házasságról fest, minden velejárójával, amivel megvilágította a viszonyt Isten és az Ő népe között.
- **Hóseás könyvének teológiája Isten szeretetének teológiája.**
- Ez a szeretet az apának fia iránti gondoskodásának és gyengéd szeretetének képében

fejeződik ki. Isten ereje képes az emberi szívet megváltoztatni és bűnnek még az emlékét is eltüntetni.

Hol találhatók utalások erre a könyvre más helyen a Bibliában?

- (1Kir.18), (Józs.24.), (Ézs.20,1), (ApCsel 21,10-14), (Róm 5,6-8.), (Kol 8-10), (Jer 2,2-3.), (Ez.16 és 23, (Ézs.50,1; 54,4-7; 62,4-5), Énekek Éneke, (Mk 2,19-20; Ef 5,25).

Az üdvtörténetben milyen szerepet tölt be?

- Isten, mint szerető Atya bemutatása.
- Isten felfoghatatlan szeretetének és tervének bemutatása.

Az Ószövetségi irodalom, hogyan mutat Jézusra?

- Őbenne teljesedik be Hóseás könyvének fő üzenete. Isten és az Ő népének (Egyházának) viszonya.

Luk.1,17.

És ez Ő előtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet.

Milyen előképek vannak benne, amelyek az Újszövetségben teljesedtek be?

- Férj – feleség
- Atya – fiú
- Feltétel nélküli szeretet, új szív, megalkuvás nélküli Egyház.
- Bálványimádás legyőzése (a szívben).

Mi a fő mondanivalója az utolsó időkben élő keresztények számára?

- **Hóseás könyve** ma is Istennek népéhez, Egyházához intézett szava. "Akinek füle van, hallja meg...".
- **Isten parancsa:** tartsatok távol magatoktól mindenféle igazságtalanságot, tartózkodjatok a bálványok csábításaitól: ez az igény teljes, nem tűr megalkuvást.
- **Isten egyedül** kíván az emberek szívében lenni.

ApCsel.15.20.

..rendeljük el nekik, hogy tartózkodjanak a bálvány okozta tisztátalanságtól, a paráznaságtól, a megfulladt állattól és a vértől.

Milyen hitvédő (apologetikai) szempontokat fedezel fel a könyvben?

Milyen kidolgozandó házi feladatot adnál a hallgatóknak

- Sorold fel Izrael királyait: I. Jeroboámtól – Hósea-ig.